

Vlaanderen

is landbouw & zeevisserij

JAARRAPPORT VOORTPLANTINGSCENTRA PAARD 2025

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

////////////////////////////////////

Colofon

Samenstelling

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Auteurs

Maya Kerkhove, beleidsadviseur dierlijke kwaliteitsnormering

Eline Van Eyken, beleidsadviseur dierlijke kwaliteitsnormering

Dieder Vangindertael, beleidsadviseur dierlijke kwaliteitsnormering

Verantwoordelijke uitgever

Patricia De Clercq, administrateur-generaal

Lay-out

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Aansprakelijkheidsverklaring

Dit rapport werd door het Vlaams Gewest met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt echter geen enkele garantie gegeven over de juistheid of de volledigheid van de informatie in dit rapport. De gebruiker van dit rapport ziet af van elke klacht tegen het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via dit rapport beschikbaar gestelde informatie. In geen geval zal het Vlaams Gewest of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via dit rapport beschikbaar gestelde informatie.

U kan onze privacyverklaring terugvinden op www.vlaanderen.be/landbouw/privacy

VOORWOORD

Het jaarrapport 2025 over de centra voor geassisteerde voortplanting bij paarden bevat een aantal interessante kengetallen over de winning, opslag en handel van levende producten in de paardenhouderij in Vlaanderen tijdens het seizoen 2025.

Om deze activiteiten te mogen uitvoeren, moet een centrum beschikken over de nodige erkenningen en toelatingen. In het geval van nationale handel moet een centrum beschikken over een zoötechnische erkenning die wordt afgeleverd door de Vlaamse overheid en over een veterinaire rechtelijke toelating die wordt afgeleverd door de federale overheid. In het geval van intracommunautaire handel verlenen zowel de Vlaamse overheid als de federale overheid een erkenning.

De centra worden op periodieke wijze bezocht door een toezichthouder van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij ter controle van de zoötechnische bepalingen die zijn opgenomen in het fokkerijbesluit van 17 mei 2019.

Jaarlijks bezorgen deze centra in het voorjaar een overzicht van hun activiteiten met betrekking tot het voorgaande seizoen aan het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Deze gegevens worden verwerkt en vergeleken met de bezorgde gegevens van de voorgaande jaren. De tendensen worden vervat in dit jaarrapport. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij dankt de bedrijfsleiders van de centra om deze informatie zorgvuldig te verzamelen en ter beschikking te stellen.

////////////////////////////////////

Inhoud

1	Inleiding.....	5
1.1	Wetgeving	5
1.1.1	Europese fokkerijverordening	5
1.1.2	Vlaams fokkerijbesluit	6
1.1.3	Veterinairrechtelijke voorschriften	6
1.2	Erkenningen en toelatingen	7
1.2.1	Algemeen	7
1.2.2	Nationale handel versus intracommunautaire handel	7
2	Erkende centra in Vlaanderen.....	8
3	Spermawinning en spermahandel	11
3.1	Aantal donorhengsten	11
3.2	Aantal actieve centra	12
3.3	Aantal spermadosissen	14
3.3.1	Vers sperma	14
3.3.2	Diepvriessperma	15
3.4	Handel in sperma	17
4	Embryotransplantatie en eicelwinning	18
4.1	Embryowinning	18
4.1.1	In vivo	18
4.1.2	In vitro	19
4.2	Embryotransplantatie	20
4.2.1	In vivo	20
4.2.2	In vitro	20
5	Belang van centra voor de Vlaamse paardenhouderij.....	21
6	Rol van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij	21
6.1	Fokkerij – stamboekwerking	21
6.2	Fokkerij – centra voor levende producten	21
7	Besluit: algemene tendensen.....	22

[illegible]

1.1.2 Vlaams fokkerijbesluit

In navolging van de nieuwe Europese fokkerijverordening, werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de fokkerij van voor de landbouw nuttige huisdieren op 17 mei 2019 goedgekeurd ("fokkerijbesluit"). ([weblink naar besluit van 17 mei 2019](#))

Het fokkerijbesluit bepaalt dat een erkenning vereist is om levende producten te winnen, produceren, behandelen of op te slaan van dieren die zijn ingeschreven, opgenomen of geregistreerd in een erkende stamboekvereniging, fokkerijgroepering of fokorgaan. Deze dieren worden omschreven als ‘donoren’ in het fokkerijbesluit.

Het fokkerijbesluit bepaalt voorwaarden inzake:

- de beschikbaarheid van zoötechnische certificaten van de donoren;
- de registratie van gegevens over de winning, opslag, behandeling en handel van levende producten;
- de openbaarmaking van gegevens inzake afstamming, resultaten van prestatie-onderzoek en genetische evaluatie en de status op het gebied van toelating tot de voortplanting van de donoren;
- de informatiedeling met stamboekverenigingen en fokkerijgroeperingen;
- de identificatie van recipiënten die levende producten bevatten.

1.1.3 Veterinairrechtelijke voorschriften

Op 1 januari 2017 trad het koninklijk besluit van 22 juni 2016 tot vaststelling van de veterinairerechtelijke voorschriften voor de handel en de invoer van sperma, eicellen en embryo's van varkens, runderen en paardachtigen en tot vaststelling van de voorschriften voor spermacentra, sperma-opslagcentra, embryoteams en embryoproductieteams, en de voorschriften voor als donor fungerende varkens, runderen en paardachtigen in werking op federaal niveau.

Belangrijkste nieuwigheden aan dit koninklijk besluit waren de bepalingen met betrekking tot de nationale handel. Dit betekent dat sinds 1 januari 2017 de centra die levende producten verhandelen voor de nationale handel, een toelating moeten hebben van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). Het FAVV legt hierbij voorwaarden op in verband met de sanitaire aspecten waaraan de infrastructuur van het centrum en de donordieren moeten voldoen.

Op 21 april 2021 is de nieuwe verordening rond diergezondheid (Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid) in werking getreden op Europees niveau en bijgevolg werd ook de federale wetgeving aangepast.

Een belangrijke federale wetgeving die reeds aangepast werd en specifiek gericht is op de paardenhouderij, is het koninklijk besluit van 7 november 2022 betreffende de voorschriften voor inrichtingen waar paardachtigen worden gehouden en de traceerbaarheid van paardachtigen.

////////////////////////////////////

1.2 ERKENNINGEN EN TOELATINGEN

1.2.1 Algemeen

De centra die levende producten winnen of opslaan van donoren die zijn ingeschreven in een erkende stamboekvereniging of fokkerijgroepering, worden erkend door de Vlaamse overheid, ongeacht de handelsradius.

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij houdt toezicht op het vervullen van de erkenningsvoorwaarden die betrekking hebben op:

- zoötechnische voorwaarden waaraan donoren moeten beantwoorden;
- administratieve voorwaarden waaronder de productie en de handel van sperma, eicellen en embryo's moet gebeuren.

Op het vlak van diergezondheid wordt er een onderscheid gemaakt tussen nationale handel en intracommunautaire handel.

1.2.2 Nationale handel versus intracommunautaire handel

Centra die levende producten winnen en opslaan die louter bestemd zijn voor handel binnen België, moeten beschikken over een toelating afgeleverd door het FAVV. Deze centra moeten voldoen aan verschillende minimale eisen op het vlak van infrastructuur en uitrusting en sanitaire voorwaarden waaraan donoren van levende producten moeten beantwoorden.

Centra die levende producten winnen en opslaan die bestemd zijn voor handel naar andere lidstaten of derde landen, moeten beschikken over een erkenning afgeleverd door het FAVV. Deze centra moeten voldoen aan strenge eisen op het vlak van de gezondheidsstatus van de dieren alsook aan strenge eisen op het vlak van infrastructuur en uitrusting om de gezondheidsstatus van de dieren te waarborgen.

Tabel 1: overzicht van te erkennen activiteiten

Erkenning	Activiteit
Spermateam – nationaal	Winning en opslag van sperma - nationaal
Sperma-opslagteam – nationaal	Opslag van sperma – nationaal
Spermateam – intracommunautair	Winning en opslag van sperma – intracommunautair
Sperma-opslagteam – intracommunautair	Opslag van sperma – intracommunautair
Embryoteam – nationaal	Winning en opslag van embryo's – nationaal
Embryo-opslagteam – nationaal	Opslag van embryo's - nationaal
Embryo-team – intracommunautair	Winning en opslag van embryo's – intracommunautair
Embryo-opslagteam – intracommunautair	Opslag van embryo's – intracommunautair
Embryoproductieteam – nationaal	Winning van eicellen, in vitro productie embryo's – nationaal
Embryoproductieteam - intracommunautair	Winning van eicellen, in vitro productie embryo's - intracommunautair

Tabel 3: Evolutie van het aantal erkende activiteiten sinds 2015

Intracommunautaire	winning	opslag	winning	opslag	winning	opslag
	sperma	sperma	embryo's	embryo's	eicellen	eicellen
2015	20	25	5	5	/	/
2016	22	28	4	4	/	/
2017	21	29	4	4	/	/
2018	20	28	5	5	/	/
2019	22	29	8	8	/	/
2020	23	31	10	10	/	/
2021	27	34	14	14	/	/
2022	28	36	11	12	/	/
2023	29	36	10	11	/	/
2024	30	39	9	10	/	/
2025	29	40	10	11	4	4

////////////////////////////////////

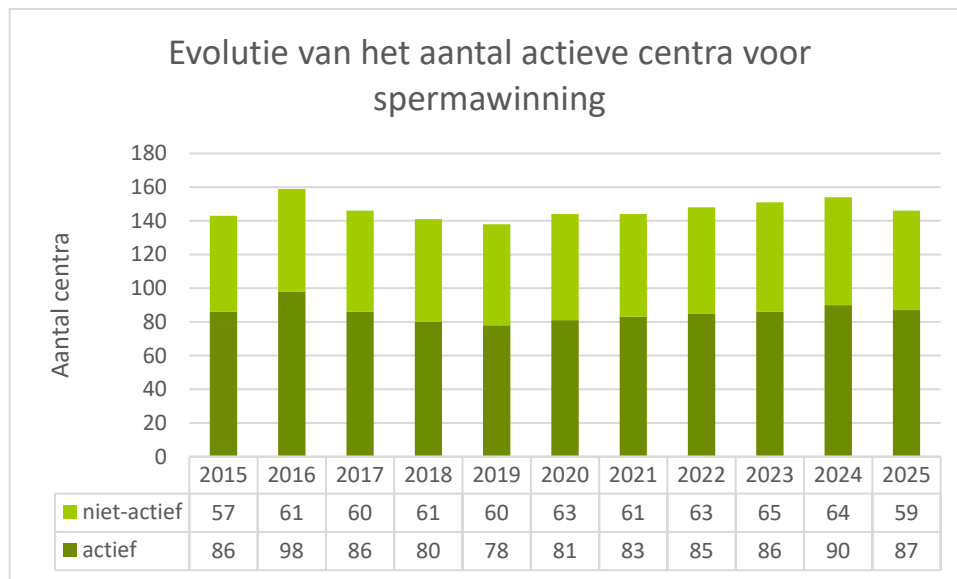
3.1 AANTAL DONORHENGSTEN

Evolutie van het aantal hengsten voor spermawinning

Jaar	Aantal hengsten
2015	333
2016	384
2017	368
2018	464
2019	445
2020	510
2021	577
2022	547
2023	715
2024	591
2025	552

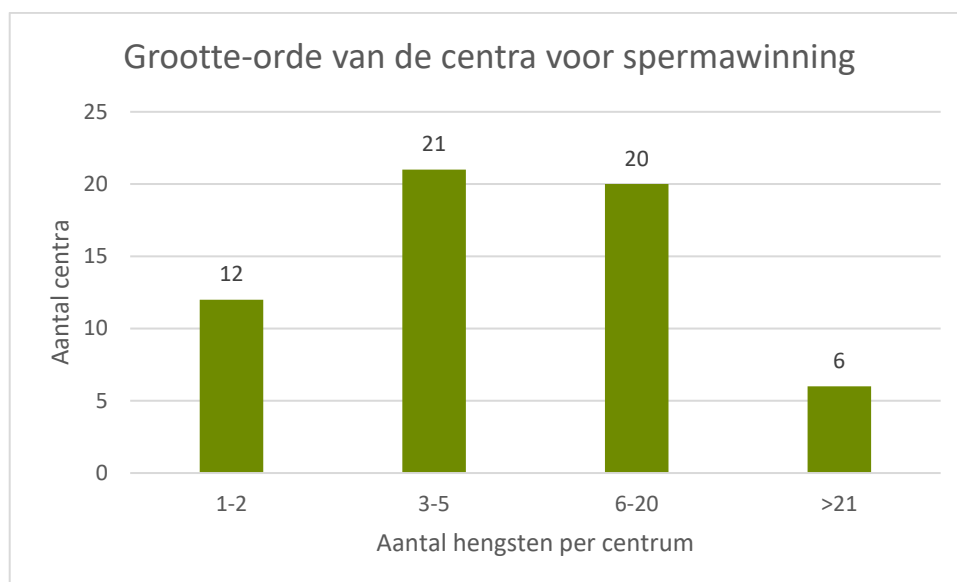
In figuur 4 wordt het aandeel van de ingezette hengsten getoond per type/ras. Het merendeel van de ingezette hengsten zijn, zoals elk jaar, rijpaarden (71,4%). Dit zijn hengsten die zijn ingeschreven in stamboeken, zoals Zangersheide (Z), Belgisch Warmbloedpaard (BWP), Belgisch Sportpaard (SBS), Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN), Selle Français (SF), Holstein, Anglo European Studbook (AES), ... Naast de rijpaarden werd er ook sperma gewonnen van hengsten die behoren tot de Arabische paarden (14,9%) trekpaarden (4,7%), Quarters (2,7%) en dravers (0,4%). De term 'overige' in figuur 4 omvat rassen zoals pony's en barokke rassen (6%). Deze verdeling is gelijkaardig als deze in voorgaande jaren. De exacte percentages zijn opgenomen in de jaarrapporten van voorgaande jaren.

21.09.2026

Figuur 5: Evolutie van het aantal actieve versus niet-actieve centra voor spermawinning sinds 2015

Op een centrum werd er gemiddeld van 9 hengsten sperma gewonnen. Er is veel variatie in het aantal aangeboden hengsten op een centrum (figuur 6). Op 12 centra werden 1 tot 2 hengsten gestald of aangeboden voor spermawinning, op 21 centra 3 tot 5 hengsten en op 20 centra 6 tot 20 hengsten. Op 6 centra werden van 21 of meer hengsten sperma gewonnen.

Figuur 6: Aantal centra per grootte-orde (aantal aangeboden hengsten per centrum)

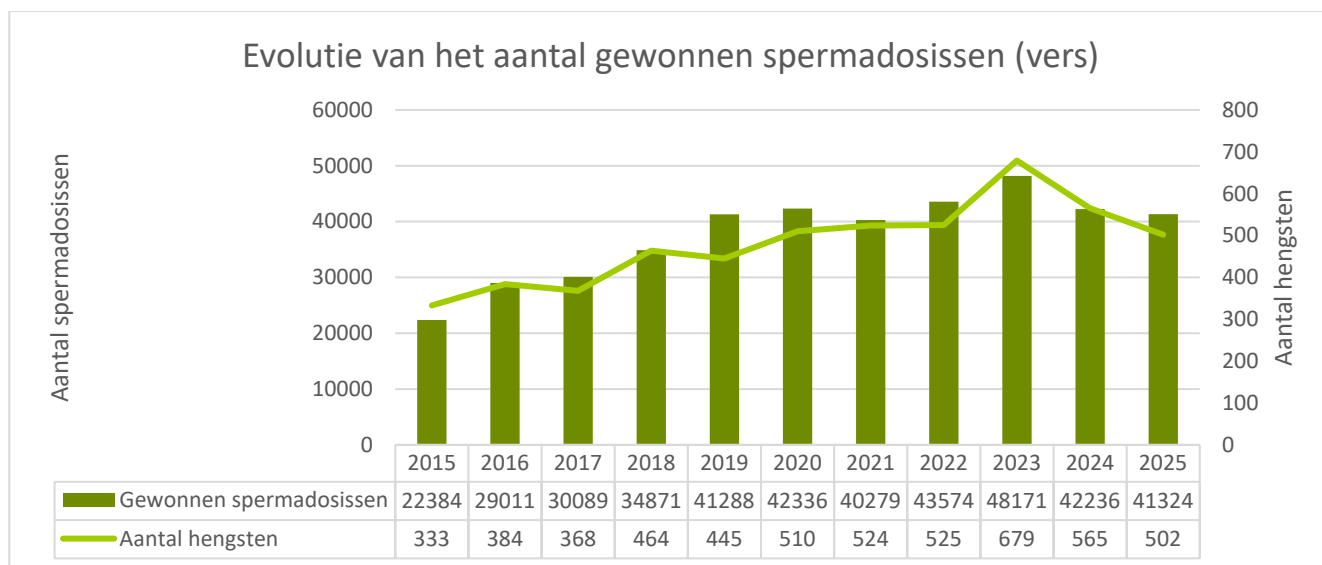
3.3 AANTAL SPERMADOSISSEN

Sinds 2011 wordt er, bij het opvragen van de cijfers, een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het aantal dosissen vers sperma en het aantal rietjes diepvriessperma.

- **Vers sperma:** een dosis vers sperma is in principe die hoeveelheid vers sperma die nodig is om één merrie te insemineren met een goede kans op dracht. In de praktijk komt één dosis vers sperma overeen met één buisje of tube waarin het sperma bewaard en verzonden wordt.
- **Diepvriessperma:** de dosis die nodig is om één merrie te insemineren met diepvriessperma, bestaat gewoonlijk uit een aantal rietjes diepvriessperma. Het benodigde aantal rietjes wordt onder andere bepaald aan de hand van de kwaliteit van het sperma en de invriesbaarheid. Dit kan verschillen van hengst tot hengst en van dag tot dag.

3.3.1 Vers sperma

In 2025 werden op de centra voor spermawinning in totaal 41.324 dosissen vers sperma gewonnen van 502 hengsten. Hiermee wordt het verhoogde productieniveau dat in 2023 werd bereikt niet verder aangehouden. Het aantal gewonnen dosissen ligt opnieuw in lijn met het niveau van 2022 (figuur 7).

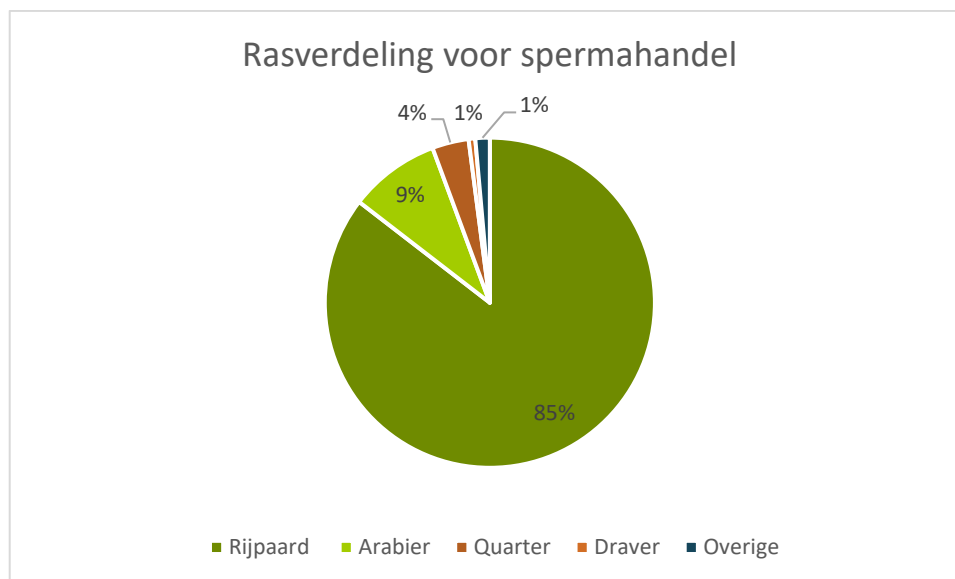
Figuur 7: Evolutie van het aantal gewonnen spermadosissen (vers sperma)

Evolutie van het aantal verzonden en gebruikte spermadosissen (vers)

Jaar	verzonden	gebruikt
2015	9638	5245
2016	11095	6971
2017	14177	7050
2018	17546	7477
2019	19008	7234
2020	20830	6764
2021	24107	4944
2022	26332	6339
2023	27014	8213
2024	23783	4983
2025	24287	4818

3.3.2 Diepvriessperma

////////////////////////////////////

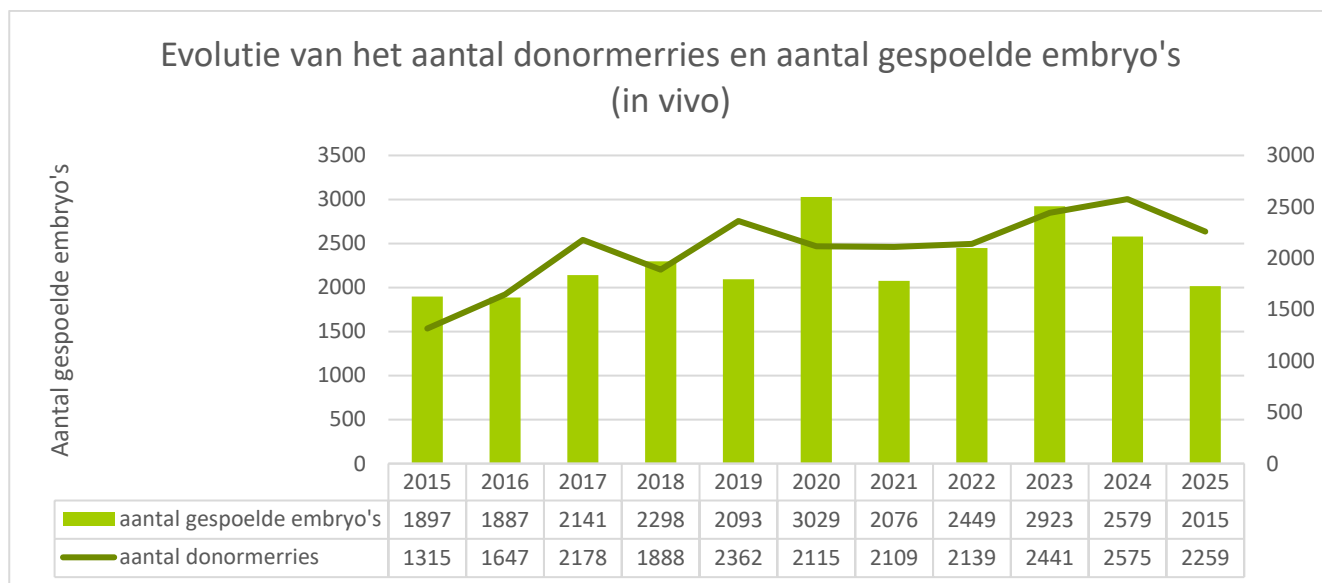
4 EMBRYOTRANSPLANTATIE EN EICELWINNING

Sinds 2019 wordt bij het opvragen van de cijfers een onderscheid gemaakt tussen de winning van embryo's via spoeling en de in vitro productie van embryo's na eicelwinning.

4.1 EMBRYOWINNING

4.1.1 In vivo

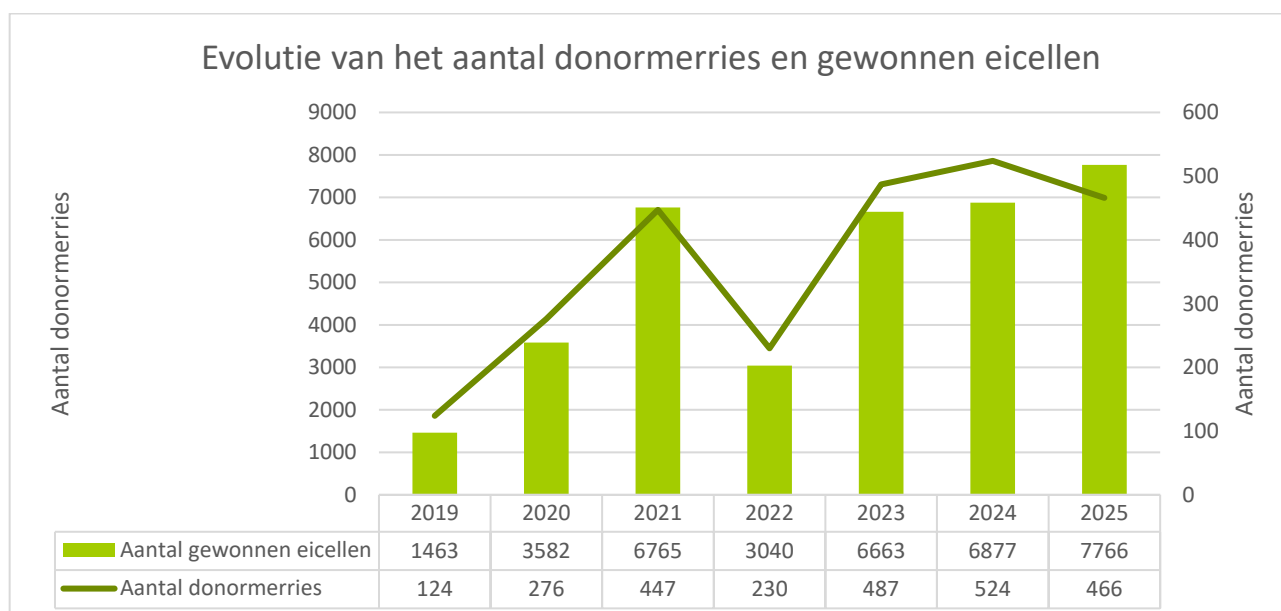
In 2025 werden er bij 2.259 donormerries in totaal 2.015 embryo's gewonnen op de centra (figuur 12). De donormerries waren hoofdzakelijk rijpaarden (94,3%). Het aantal donormerries voor het Arabische ras bedraagt 4,9% en de rest (0,8%) behoort tot andere rassen zoals pony's en Quarters.

Figuur 12: Evolutie van het aantal donormerries en gespoelde embryo's

4.1.2 In vitro

In 2025 werden er in Vlaanderen 7.766 eicellen gewonnen bij 466 donormerries (figuur 13) voor de productie van embryo's in vitro. De donormerries waren hoofdzakelijk rijpaarden (96,6%) of Arabieren (2,8%). De resterende donormerries (0,6%) behoorden tot het ras Fries of Quarter. In 2025 worden opnieuw gelijkaardige cijfers waargenomen in vergelijking met 2024.

Figuur 13: evolutie van het aantal donormerries en gewonnen eicellen

5 BELANG VAN CENTRA VOOR DE VLAAMSE PAARDENHOUDERIJ

Bedrijven die zich richten op de winning en opslag van levende producten bij paarden, spelen een cruciale rol in de paardensector. Dankzij deze activiteiten is het mogelijk om, via de moderne voortplantingstechnieken zoals kunstmatige inseminatie en embryotransplantatie, genetisch waardevolle eigenschappen van paarden te behouden en te verspreiden. Op deze manier kunnen fokkers het genetisch potentieel van hun fokdieren en nakomelingen optimaliseren. Door de internationale handel wordt genetisch materiaal en potentieel gedeeld, waardoor de kwaliteit van paardenrassen kan worden bevorderd. Keuzevrijheid en kwaliteitsgarantie zijn cruciale aspecten in de keuze en handel van genetisch materiaal bij fokkers.

6 ROL VAN HET AGENTSCHAP LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

6.1 FOKKERIJ – STAMBOEKWERKING

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij van de Vlaamse overheid verleent steun aan de fokkerijsector van de paardachtigen in Vlaanderen:

- door het erkennen van een coördinerende vereniging en het erkennen van verschillende verenigingen om stamboeken bij te houden;
- door toe te zien op de correcte uitvoering van de fokprogramma's door de erkende organisaties;
- door prestatieonderzoeken van rijpaardhengsten te subsidiëren. In samenwerking met de Katholieke Universiteit Leuven wordt een Genetische Springindex berekend voor hengsten. Dit is een schatting van de erfelijke aanleg van sportpaarden voor springwedstrijden;
- door kosten verbonden aan stamboekwerking te subsidiëren;
- door projecten te subsidiëren die innovatie en kwaliteitsverbetering beogen in de fokkerij.

6.2 FOKKERIJ – CENTRA VOOR LEVENDE PRODUCTEN

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij volgt de correcte werking op van de erkende centra voor geassisteerde voortplanting bij paarden en heeft een beleidsondersteunende rol. De erkende centra worden regelmatig bezocht door een deskundige van het agentschap. Daarbij wordt nagegaan of het centrum voldoet aan alle zoötechnische en administratieve voorwaarden. Hierdoor wordt ervoor gezorgd dat de kwaliteit van het dierlijke uitgangsmateriaal, met name de afkomst en de raszuiverheid van de levende producten, ook in de toekomst verzekerd blijft.

[illegible]

7 BESLUIT: ALGEMENE TENDENSEN

De voortplantingssector bij paardachtigen blijft een belangrijk onderdeel van de Vlaamse paardensector. In 2025 waren in Vlaanderen 127 centra erkend voor één of meerdere activiteiten. Sinds 2020 neemt het aantal erkende centra opnieuw toe. De centra zijn vooral gevestigd in Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

De grootte van de centra bleef in 2025 vrij stabiel, alsook het gemiddelde aantal hengsten waarvan sperma werd gewonnen.

Rijpaarden (warmbloed) blijven veruit het sterkst vertegenwoordigd, met Arabische paarden op de tweede plaats.

Na de duidelijke piek in 2023 normaliseerden verschillende indicatoren in 2024 en 2025 opnieuw. Vooral de winning van vers sperma keerde terug naar het niveau van de jaren vóór deze piek. De productie van diepvriessperma bleef daarentegen relatief hoog, ondanks de verdere afname van het aantal actieve donorhengsten.

Bij de embryotechnieken is een toenemend belang zichtbaar van eicelwinning en de productie van embryo's via ICSI. Zowel eicelwinning als embryotransplantatie blijven hoofdzakelijk geconcentreerd bij gespecialiseerde centra.

Samengevat bleef de activiteit op de centra in 2025 overwegend stabiel, met enkele verschuivingen tussen de gebruikte voortplantingstechnieken. De uitzonderlijk hoge niveaus van 2023 werden voor de spermawinning niet verder aangehouden, terwijl geavanceerde embryotechnieken structureel aan belang blijven winnen. Dit wijst op een verdere specialisatie van de sector.

////////////////////////////////////